



**VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS  
TARYBOS NARYS ALMANTAS STANKŪNAS**

Vilniaus m. savivaldybės Žmogaus teisių komisijai  
Vilniaus m. savivaldybės administracijai

2023-10-13

Dėl: Atskiroji nuomonė dėl METODINIŲ REKOMENDACIJŲ ŠVIETIMO SRITIES DARBUOTOJAMS „LYČIŲ LYGYBĖ IR NEDISKRIMINAVIMAS MOKYMO IR UGDYMO PROCESSE“ (2022) PRISTATYMO IR PRITAIKYMO GALIMYBĖS VILNIAUS MOKYKLOSE

Pateikiu atskirą nuomonę dėl 2023 m. spalio 10 d. Vilniaus m. savivaldybės Žmogaus teisių komisijos posėdžio trečiojo klausimo. Nuomonė yra pateikiama dėl to sutarus posėdžio metu.

Nuomonė yra teikiama dėl rekomendacijų, kurios yra prieinamos čia: <https://www.vmotnam.lt/wp-content/uploads/2023/08/SSD-metotines-2023.pdf>

Pirmiausia pateikiu trumpą konceptualų rekomendacijų įvertinimą.

Siekiamos Vilniaus mokykloms pristesti metodinės rekomendacijos yra radikaliai antimokslinės pedagogų ir mokinių ideologinio formavimo ir perauklėjimo gairės. Ketinimas įgyvendinti šiomis gairėmis grindžiamą „lyčių lygybė ir nediskriminavimo mokymo ir ugdymo procese“ pilotinį projektą reiškia tai, kad šalies sostinėje skubama pradėti totalitarinį antropologinės ir socialinės inžinerijos eksperimentą, kuriuo siekiama formuoti dar vieną „naujojo žmogaus“ tipą – XXI a. genderistinį „belytį“ ar „daugialytį“ „naująjį žmogų“. Naujasis genderistinis žmogaus tipas turi pakeisti du XX a. mėgintus sukurti „naujojo žmogaus“ tipus – tiek „komunistą“, suvokiamą kaip marksistinės ateities visuomenės „antžmogį“, tiek nacionalsocialistinių biologinį antžmogį, arba tariamai aukštesnės naujosios „arijų rasės“ atstovą ir tapti „patobulintu“ jų antrininku ir įpėdiniu.

Grynai ideologinių rekomendacijų pobūdį ir viso projekto tikrąją esmę bei socialinę inžinerinę paskirtį atskleidžia jau pirmajame rekomendacijų sakinyje išsakomas istoriškai ir politiškai ne tik klaidingas, bet ir absoliučiai melagingas teiginys, kad „lyčių demokratija yra visos demokratijos pagrindas“, taip pat ir tuojau pat pavartojama niekada ir niekur politinėje teorijoje ir politikos moksluose nežinoma ir nevertinama, o tik genderistiniuose tekstuose cirkuliuojantis ideologinis naujadaras „lyčių demokratija“. Rekomendacijose, kaip ir visose genderizmo ideologijoje, neleistina ir net absurdiškai biologizuojama pati demokratijos sąvoka, kuri visais laikais buvo laikoma politine kategorija. Pats demokratinis valdymas visada buvo grindžiamas žmonių rūšies vieningumo ir tuo pat metu žmonių įvairovės ir skirtingumų pripažinimo principu. Demokratijos požiūriu moterys ir vyrai turi būti pripažinti lygiais ir lygiateisiais kaip moralinio sprendimo galia ir proto gebėjimais apdovanoti orūs ir vienodai gerbtini žmogiškieji asmenys, kartu nepaneigiant tam tikrų iš dalies biologiškai nulemtų jų fizinės ir psichologinės konstitucijos skirtumų.

Demokratija yra nuo Antikos laikų žinoma politinio valdymo forma, numatanti lygias piliečių, nepriklausomai nuo jų lyties, politines teises. Istorškai moterų demokratinės lygybės principas buvo įgyvendinamas suteikiant joms lygias pilietines ir politines teises su vyrais, taip užtikrinant lygias ekonomines, socialines, kultūrinės ir teises galimybes realizuoti bei išskleisti savo gebėjimus ir

kūrybines galias lygiateisiškai ir netrukdomai dalyvaujant visose visuomenės gyvenimo ir veiklos srityse. Civilizuotose šalyse, tarp jų Lietuvoje, visos šios ir kitos demokratinės piliečių teisės seniai suteiktos ir moterims, kurių lygybė ir nediskriminavimas yra įtvirtinti ir saugomi įstatymiškai.

Tuo tarpu sąvoka „genderistinė demokratija“ kaip tik neigia abiejų lyčių demokratinės politinės lygybės principą ir savo kilme bei dalykiniu turiniu yra ne kas kita, kaip iš marksistinio komunistinės revoliucijos teorinio arsenalo perimtos ir XXI a. neomarksistinės „seksualinio išsilaisvinimo“ revoliucijos realijoms ir poreikiams pritaikytos sąvokos „proletarinė demokratija“ variantas. Kaip žinoma, tokia „demokratija“ SSRS buvo įtvirtinta po bolševikinio perversmo Rusijoje, o ypač nuosekliai realizuota stalininės „socialistinės demokratijos“ ekscesų ir nusikaltimų žmoniškumui pavidalu.

Rekomendacijas grindžianti genderistinė ideologija yra ypatinga neomarksistiniam komunizmui būdingo istoristinio socialinio konstruktyvizmo ir hitlerinio nacionalsocializmo ideologijai būdingo evoliucionistinio socialdarwinizmo elementų samplaika, tai yra ne kas kita, o hibridinis šių antihumaniškų ir nusikalstamų XX a. totalitarinių ideologijų derinys bei jų tąsa XXI a sąlygomis.

Ši samplaika rekomendacijose atsispindi atvirai įvardijamu skiepijamos „lyčių demokratijos“ tikslu – paneigti arba absoliučiai sumenkinti kaip žmonių pasaulyje visiškai nereikšmingus genetiškai ir biologiškai sąlygotus dviejų prigimtinių žmogiškųjų lyčių skirtumus. Rekomendacijoje ši nuostata realizuojama autorių pastangomis sąmoningai ir tendencingai ignoruoti milžinišką šioje srityje vykdomų mokslinių tyrimų lauką ir tyrimų metu atskleistus socialiai ir kultūriškai reikšmingus moterų ir vyrų skirtumus.

Šitoks plačių ir ilgalaikių mokslinių tyrimų metu sukauptų duomenų iškraipymas ir nutylėjimas yra nesuderinamas su vienu svarbiausių šiuolaikinės mokyklos uždavinių – formuoti mokytojų ir mokinių mokslinę pasaulėžiūrą. Rekomendacijos faktiškai grąžina Lietuvą į SSRS būdingos mokslo totalitarinės kontrolės laikus, kai genetika buvo skelbiama „buržuaziniu pseudomokslu“, ir išduoda jos autorių idėjinę giminybę su liūdnai pagarsėjusio genetiko-ideologinio šarlatano T. Lysenkos nuostatomis.

Dėl šios priežasties „genderistinė demokratija“ yra ne moterų ir vyrų lygybės įgyvendinimo, bet jų totalinio suniveliavimo projektas. Juo siekiama praktiškai įgyvendinti pamatinę antimokslinę ir voliuntaristinę genderistinės ideologijos nuostatą, kad net fiziniai ir psichiniai moterų ir vyrų skirtumai tėra iliuziniai, o tikėjimas jų objektyviu egzistavimu – su šaknimis išrautini praeities „prietarai“ ir „stereotipai“.

Rekomendacijomis pagrįstu mokinių ugdymu būtų mokoma tikėti ne tuo, kad moterys ir vyrai yra lygūs, bet kad jie yra absoliučiai vienodi – būtent tokią prasmę turi metodinėse rekomendacijose vartojama ir jas turinti legitimuoti genderistinės ideologijos siekiama įtvirtinti „lygybės“ sąvoka. Atitinkamai Gyvenimo įgūdžių ugdymo programa kreipiamą taip, kad mokiniams būtų formuojama belyčio „naujojo žmogaus“ sąmonė ir savivoka ir ugdomi gyvenimo visuomenėje, kurioje būtų metodiškai griunama ir galiausiai išnyktų pati prigimtinių lyčių samprata, įgūdžiai. Tikroji pedagogams ir mokiniams siekiama įskiepyti nuostata nediskriminuoti individų pagal lytį šiame ideologiniame kontekste reiškia siekį panaikinti šitaip ideologiškai ugdomos ir formuojamos visuomenės narių gebėjimą atpažinti bei skirti moteris ir vyrus ir šitaip įgyti „belyčių“ arba „daugialyčių“ vadinamųjų „naujųjų žmonių“ savimonę. Tokia savimonė ir jos kryptingas formavimas vykdomos „seksualinio išsilaisvinimo revoliucijos“ požiūriu yra laikomas būtina sąlyga įgyvendinti galutinį šio antropologinės ir socialinės inžinerijos projekto tikslą – sukurti postžmogišką „puikų naująjį pasaulį“, kuriame turi išnykti ne tik pamatinė moters ir vyro skirtis, bet ir pati lyties bei lytiškumo samprata.

Šitaip ugdoma „nediskriminacinė“ mokinių nuostata savo ruožtu yra skirta atverti kelią socialdarvinistinei naujai „polimorfino lytiškumo“ biologijai. Tokia socialiai konstruojama biologija grindžiama apeliavimu į žmogaus teisėmis save siekiančių legitimuoti vis naujų „socialinių lyčių“ kovos už būvį, jų atrankos ir stipriausių kvazibiologinių, tik individų vaizduotėje susikurtų ir iškovojusių socialinį savo teisių pripažinimą „socialinių lyčių“ išlikimo toje kovoje principu.

Apskritai rekomendacijos siekia įskiepyti pedagogų ir mokinių sąmonėje totalitarinį ne tik žmonių, bet ir visos tikrovės valdymo principą – „viskas gali tapti bet kuo“. Jos yra siūlomos Vilniaus ir visos Lietuvos mokykloms nesuvokiant arba ignoruojant pamatinį faktą, kad šitaip į šalies švietimo sektorių ir į viešąjį gyvenimą sugražinamos mutavusios totalitarinės ir įstatymiškai uždraustos marksistinio komunizmo ir nacionalsocializmo ideologijos jų hibridinio monstro – genderizmo ideologijos – pavidalu.

Toliau pateikiu keletą metodologinio pobūdžio pastabų dėl metodikos:

- a) Metodika nėra recenzuota;
- b) Rekomendacijos švietimo darbuotojams yra grįstos aukščiau išdėstytomis ideologinėmis nuostatomis. Naudojami šaltiniai yra klaidingai interpretuojami ir pritaikomi (pvz., pokalbių tarp moterų ir vyrų dinamikai skirtos studijos išvados be jokio metodologinio ir empirinio pagrindo pritaikomos mokyklinei aplinkai);
- c) Rekomendacijos abstrakčios, neaišku, kaip jas įgyvendinti. Pvz., reikalavimas atpažinti seksualinį priekabiavimą, aiškiai ir tiksliai neapibrėžiant nei kas yra seksualinis priekabiavimas, nei kaip jį atpažinti; toks pat yra reikalavimas „Išmokykite vaikus pralaimėti oriai“: kaip konkrečiai tai padaryti, ir kaip tai susiję su lyčių lygybe ir nediskriminavimu?
- c) Metodikoje gausu pseudomokslinių teiginių ir argumentų (pvz., vadinamasis Bechdelio testas apie moterų reprezentaciją kine yra ne mokslinis, o vieno kino kritiko subjektyvi nuomonė);
- d) Literatūros sąrašas nėra mokslinių publikacijų, kuriose būtų nagrinėjama lyčių nelygybės ir diskriminacijos Lietuvos švietimo sektoriuje klausimas;
- e) Metodikos autorės neturi jokių mokslu grįstų empirinių įrodymų apie galimai Lietuvos švietimo srities darbuotojų turimas stereotipinės nuostatas apie lyčių vaidmenis (minima tik viena visomenės nuomonės apklausa), ši problema yra veikiausiai dirbtinai konstruojama tendencingomis ir šališkomis apklausomis ir jos realus buvimas turi būti įrodytas išsamiais tyrimais, nes „lyčių vaidmenų stereotipai“ Vakaruose seniai tapo praeitimi ir kaip reali problema egzistuoja tik Trečiojo pasaulio šalyse;
- f) Autorės nėra susipažinusios su Lietuvos švietimo sistemos organizavimu, todėl kyla abejonė dėl jų siūlomų priemonių taiklumo ir pagrįstumo
- g) Autorės nekreipia dėmesio, kad skirtingose šalyse egzistuoja skirtingas socialinis ir kultūrinis kontekstas, todėl kitose šalyse padarytų tyrimų ir rekomendacijų negalima automatiškai perkelti į Lietuvos kultūrinį kontekstą;
- h) Neaišku, kaip su mokslu ir metodika susiję literatūroje pateikiami sovietinio „demaskuojamojo“ stiliaus propagandiniai tekstai, kuriuose šmeižiami prigimtines šeimos gynėjai klijuojant jiems SSRS laikus gražinančias „užsienio agentų ir užsimaskavusių kenkėjų“ etiketes.

Galiausiai atkreipiu dėmesį, kad mokyklose vykdomo ugdymo turinio formavimas yra Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos prerogatyva.

Todėl Vilniaus m. Žmogaus teisių komisija, svarstydamą ir siūlydamą ką nors įtraukti į mokyklinio ugdymo turinį, neteisėtai viršija savo kompetenciją, o Vilniaus m. savivaldybės administracija, inicijuodama metodikos naudojimą Vilniaus m. mokyklose, šiurkščiai pažeis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo nuostatas dėl savivaldybės funkcijų.

Turint omenyje, kas išdėstyta, kategoriškai nepritariu Vilniaus m. savivaldybės Žmogaus teisių komisijos sprendimui vykdyti pilotinį projektą Vilniaus m. mokyklose, kurio tikslas būtų įgyvendinti minėtas rekomendacijas.

Ši atskiroji nuomonė, kaip ir kita su posėdžio klausimų svarstymu susijusi medžiaga, turi būti patalpinta Vilniaus m. informacinėje sistemoje Avily, įtraukta į posėdžio informaciją, posėdžio protokolą, pateikta kartu su kita 2023-10-10 d. Žmogaus teisių komisijos posėdžio klausimo Nr. 3 medžiaga Vilniaus m. savivaldybės administracijai ir viešai prieinama visuomenei.

Tarybos narys

Almantas Stankūnas